

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A.

- Vystihnútie ideového rámca kresťanského svetonázoru v diele Tri gaštanové kone:
  - Po 1 bode za každú identifikovanú funkciu úvodného textového segmentu vysunutého pred epickú štruktúru diela (Nap.: jazykovo-štylový lyrizujúci prvok, indikátor základného sémantického gesta, hodnotový kontext duchovnej tradície). 3 x 1 bod = **3 body**
  - Za správne uvedenie zdroja etického kódexu kresťanskej religiozity. 1 bod
  - Za uvedenie postáv a spresnenie ich konania v zmysle etického kódexu (Nap. Peter - muž spravodlivý, Magdaléna - žena trpitelka, Jano - človek bez vyššieho mravného zákona). 3 body
- Správne zaradenie autorky do literárneho smeru - *naturizmus*. 1 bod
- Po 1 bode za každý uvedený znak tvorby Margity Figuli (Nap.: a) dominancia sociálnych motívov, b) prítomnosť kresťanskej morálky, c) postavy bývajú rozdelené na dobré a zlé podľa morálnych princípov, d) rozprávačom je postava z príbehu, e) príroda rámcuje dej a pod.). 5 x 1 bod = **5 bodov**
- Po 1 bode za definovanie syntaktického paralelizmu a biblického štýlu. 2 x 1 bod = **2 body**
- Po 1 bode za dodržanie stanoveného rozsahu eseje, logický spád informácií, rešpektovanie noriem súčasného spisovného jazyka, štylistickú a formálnu úpravu textu. 5 x 1 bod = **5 bodov**

B. Prezentácia stupňovania prídavných mien:

- Po 1 bode za správne vystihnútie lexikálneho a gramatického charakteru stupňovania adjektív. 2 x 1 bod = **2 body**
Nap.:
Lexikálny charakter stupňovania je založený na tom, že sa stupňuje iba časť prídavných mien, čiže stupňovanie adjektív závisí od lexikálnych činiteľov. Gramatický charakter stupňovania spočíva v tom, že táto kategória vyjadruje uzavretým súborom morfológických prostriedkov tvoriacich stupňovaciu (gradačnú) paradigmu.
- Klasifikácia adjektív podľa stupňovateľnosti:
  - Po 1 bode za každú kategóriu stupňovateľnosti adjektív. 3 x 1 bod = **3 body**
  - Za správne uvedené príklady ku každej kategórii stupňovateľnosti adjektív. 1 bod
Nap.:
a) *stupňované* (Majú kategóriu stupňovania pri posunutí významu, napr. noví - novší - najnovší),
b) *stupňovateľné* (Nadobúdajú kategóriu stupňovania pri posunutí významu, napr. detské (naivné) myšlienky - detskejšie - najdetskejšie), c) *nestupňovateľné* (nemôžu mať kategóriu stupňovania, nikdy sa nestupňujú, mačkin - ovčí, vtáci, včeli).
- Po 3 body za každú správne uvedenú charakteristiku klasifikácie stupňovania z hľadiska sémantickej, morfológickej a syntaktickej realizácie. 3 x 3 body = **9 bodov**
- Charakteristika jednotlivých gramém stupňovania adjektív:
  - Po 1 bode za každú charakterizovanú gramému stupňovania adjektív. 4 x 1 body = **4 body**
  - Uvedenie názorných príkladov. 1 bod
Nap.:
Kategória stupňovania je vždy trojčlenná, má tri gramémy:
- *Pozitív je 1. stupeň, je to stupeň základný, významovo i formálne bezpríznačový. Označuje vlastnosť substancie (napr.: milý, ostrý, usilovný a pod.) Prvým stupňom (pozitívom) sa len konštatuje prítomnosť vlastnosti, ale nie jej miera (kvantitatívny stupeň).*

- Komparatív je 2. stupeň číže porovnávací. Tvorí sa pridaním formantu –ší alebo –ejší k tvarotvornému základu adjektíva (napr. nov-ší, mil-ší, ostr-ejší, usilovn-ejší a pod.).
- Superlatív je 3. stupeň, je to stupeň najvyšší. Vždy sa tvorí pomocou predpony naj-, ktorá sa pridáva ku komparatívu (napr. naj-milší, naj-ostrejší, naj-usilovnejší a pod.). Tretí stupeň sa môže zdôrazniť nielen zámenami ten, tá, to (ten najlepši, to najlepšie, ta najlepšia), ale aj časticami čo, čím (čo najnovšie, čím najčastejšie) alebo výrazom čo možno (čo možno najsrdečnejšie).
- Popri relatívnych troch stupňoch adjektív sa zvykne uvádzať aj štvrtý - absolútny stupeň číže elatív. Elatív sa tvorí: pomocou predpôn (prekrásny, prinízky), deformáciou (kráásnyy, peknée, vysokýy), pleonasticky (vysoký - vysoký, nový - nový), lexikálnou supletivizáciou (ohromný - nádherný - úžasný - úchvatný - veľkolepý - božský - impozantný).

C.

1. Po 1 bode za každé správne identifikované a napísané slovo. 2 x 1 bod = **2 body**
2. Po 1 bode za správne vysvetlenú funkciu bodiek a pomlčky. 2 x 1 bod = **2 body**
3. Za každé vypísané zložené slovo - 1 bod. 2 x 1 bod = **2 body**
4. Správne vysvetlenie slovného spojenia (v zmysle bojovník - roľník). **1 bod**
5. Po 1 bode za každé správne uvedené synonymum. 2 x 1 bod = **2 body**
6. Za každú správne utvorenú formu genitívu - 1 bod. 2 x 1 bod = **2 body**
7. Po 1 bode za každé správne analyzované slovo. 4 x 1 bod = **4 body**
8. Za správne určenie druhu súvetia. **1 bod**
9. Za správne utvorené slovesné podstatné meno v jednotnom a množnom čísle. **1 bod**
10. Po 1 bode za každý správne určený vetný člen. 3 x 1 bod = **3 body**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Definícia didaktických zásad a klasifikácia didaktických zásad navrhovaná J. A. Komenským:
  - Za správnu definíciu pojmu didaktické zásady **2 body**
  - Po 1 bode za každú správne uvedenú didaktickú zásadu. 8 x 1 bod = **8 bodov**
Např.:
Zásada vytvorenia optimálnych podmienok pre vyučovací proces, zásada primeranosti a individuálneho prístupu, zásada vedeckosti, názornosti, zásada spojenia školy so životom teórie s praxou, zásada motivácie, uvedomelosti a aktivity a pod.
  - Po 1 bode za každú správne opísanú didaktickú zásadu. 2 x 1 bod = **2 body**
2. Definícia pojmu vyučovacia metóda, vymenovanie najčastejšie používaných metód vo výučbe slovenského jazyka a literatúry a stručný opis jednej z uvedených metód:
  - Za správnu definíciu vyučovacej metódy. **1 bod**
  - Po 1 bode za každú uvedenú metódu používanú v priebehu vyučovacích hodín slovenskej literatúry. 2 x 1 bod = **2 body**
  - Po 1 bode za každú uvedenú metódu používanú v priebehu vyučovacích hodín slovenského jazyka. 2 x 1 bod = **2 body**
  - Stručný opis jednej z uvedených metód. **3 body**
3. Správne vytvorený model testu:
Po 1 bode za každú správne integrovanú formu úloh charakteristických pre štandardný didaktický test. 10 x 1 bod = **10 bodov**